

МОН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного транспортного
університету

Микола ДМИТРИЧЕНКО

«_____» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(освітня програма «Підприємництво в сфері управління
нерухомим майном»)
на перший (зі скороченим строком навчання) курс
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста,
освітнього ступеня молодшого бакалавра

Програму фахового вступного випробування розроблено фаховою атестаційною комісією для проведення фахових вступних випробувань для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (освітня програма «Підприємництво в сфері управління нерухомим майном»).

Голова фахової атестаційної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Максим РУЖЕНСЬКИЙ

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої Ради факультету транспортного будівництва 30 березня, 2022 року, протокол № 8.

Голова Вченої Ради,
в.о. декана факультету транспортного
будівництва, професор

Андрій БУБЕЛА

ЗМІСТ

Загальні положення	4
1. Основи економіки.....	6
2. Економіка підприємства.....	7
3. Менеджмент.....	9
4. Маркетинг.....	12
5. Основи охорони праці.....	14
6. Планування та організація діяльності підприємства.....	16
7. Основи екології.....	20
8. Основи зовнішньоекономічної діяльності та міжнародна економіка.....	22
9. Теорія та історія підприємницької діяльності.....	24
10. Ціноутворення.....	27
11. Фінанси. Гроші і кредит.....	28
Критерії оцінювання підготовленості вступників.....	31
Додаток А. Форма білета вступного випробування.....	36
Додаток Б. Зразок оціночного листа.....	38

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (освітня програма «Підприємництво в сфері управління нерухомим майном») на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра розроблена фаховою атестаційною комісією на основі освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі з використанням тестових технологій.

Білет фахового вступного випробування містить 12 запитань чотирьох рівнів складності за програмою фахового вступного випробування.

Запитання першого рівня складності передбачають вибір правильного варіанта відповіді із наведених у білеті двох варіантів відповіді, з яких лише один правильний.

Правильний на думку вступника варіант відповіді на запитання першого рівня складності вступник позначає у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

а	б
☐	☒

Запитання другого рівня складності передбачають встановлення вступником статусу «правильний» / «неправильний» щодо всіх наведених для запитання варіантів відповіді. Для кожного запитання другого рівня складності наведено п'ять варіантів відповіді, серед яких може бути один або більше правильних варіантів.

Правильний на думку вступника варіант відповіді на запитання другого рівня складності вступник позначає у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», неправильний – позначкою «-», наприклад:

а	б	в	г	д
☐ -	☒ +	☒ +	☐ -	☐ -

Запитання третього та четвертого рівнів складності передбачають надання вступником самостійних письмових відповідей (третього рівня – стислої, четвертого рівня – розгорнутої), які наводяться у відведених для цього полях оціночного листа.

Вступникам, які згідно з Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році та Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному транспортному університеті в 2022 році проходять вступні випробування у формі співбесіди, пропонують три запитання за програмою фахового вступного випробування, які передбачають надання вступником розгорнутої усної теоретичної відповіді.

1. ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Предмет, методи і функції економіки. Суспільне виробництво, суть, структура та проблеми його організації. Чинники суспільного виробництва. Ефективність економіки. Крива виробничих можливостей. Сучасні тенденції розвитку власності. Роздержавлення і приватизація власності: суть, принципи, способи, межі і соціальні наслідки. Товар і його властивості. Класифікація товарів. Теорії вартості. Виникнення, суть і функції грошей. Закон грошового обігу.

Суть, умови виникнення та принципи функціонування ринкової системи. Функції і структура ринку. Особливості і проблеми формування соціально-ринкової економіки в Україні. Інфраструктура ринку та її основні елементи. Попит і пропозиції. Суть, види і функції ціни в ринковій економіці. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкової системи. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки. Монополія як антипод конкуренції. Подолання монополізму та захист економічної конкуренції в Україні в сучасних умовах. Економічні функції держави в умовах ринку. Підвищення дієвості держави в Україні у сучасних умовах.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Товар – це...
2. Інфляція – це...
3. Попит на товар – це...
4. Пропозиція товару – це...
5. Загальна формула капіталу.
6. Перенесення вартості засобів праці на вартість готової продукції – це...
7. Ціна – це...
8. Люди, які втратили роботу внаслідок звільнення, називаються...
9. Приватизація – це...
10. Якщо на ринку є лише один продавець, то це називається...
11. Виробничі відносини – це...
12. Під споживанням розуміють...
13. Споживна вартість – це...
14. Натуральне господарство – це...
15. Дохід – це...

Запитання другого рівня складності

1. Чим характеризуються основні властивості товару?
2. Що таке сутність капіталу?
3. У чому полягає зміст категорії «фінанси»?
4. Що належить до постійних витрат?

5. За яких умов має місце дефіцит державного бюджету?
6. До елементів економіки, які дають змогу з'ясувати її структуру, належать...
7. Які елементи можна віднести до предметів праці?
8. До складу продуктивних сил належать...
9. Які риси мають гроші як засіб обігу?
10. Елементи грошової системи – це...

Список рекомендованої літератури

1. Верхоглядова Н.І. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2008. – 384 с.
2. Гетьман О.О. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2010. – 410 с.
3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2012. – 302 с.
4. Іванілов О.С. Економіка підприємства : підручник. – 2-е видання. – К. : ЦНЛ, 2011. – 728 с.
5. Колот В.М. Економіка підприємства : збірник практичних задач і ситуацій / В.М. Колот, С.Ф. Покропивний. – К. : ЦНЛ, 2008. – 322 с.
6. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник / С.М. Клименко, Т.В. Омеляненко. – К. : КНЕУ, 2006. – 527 с.
7. Круш П.В. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2009. – 778 с.
8. Семенов Г.А. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2005. – 328 с.
9. Семернікова І.С. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2009. – 311 с.

2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Підприємство: поняття, визначення, види. Статут підприємства, колективний договір, об'єднання учасників, статутний капітал. Створення вартості, ресурси підприємства, прибуток від реалізації, податки. Економіка підприємства: земля та природні ресурси, робоча сила, знаряддя праці, виробничі можливості, підприємництво, капітал.

Економічні ресурси підприємства, капітал (інвестиційні ресурси), трудові ресурси, попит і пропозиція на ресурси, ринок ресурсів.

Засоби виробництва: предмети праці та засоби праці. Основні виробничі фонди: склад, структура, вартісна оцінка.

Продуктивність, амортизація, капітальні вкладення. Оборотні виробничі фонди, оборотні кошти підприємства, норми витрат. Кадри, штатний склад підприємства. Інженерно-технічні робітники, службовці, робітники. Продуктивність праці, виробіток, трудомісткість, заробітна плата. Ринок праці, трудові відношення. Рівень безробіття та рівень зайнятості.

Собівартість та засоби розрахунку собівартості. Структура собівартості: планова і фактична. Прямі та непрямі витрати. Умовно-перемінні та умовно-постійні витрати, резерви зниження собівартості продукції. Маркетинг. Ціна продукції. Прибуток, рентабельність. Джерела формування фінансових ресурсів: власні і позикові. Стратегії ціноутворення.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання третього рівня складності

1. Поняття підприємства.
2. Класифікація підприємств за формою власності.
3. Елементи сучасної системи управління кадровим потенціалом підприємства.
4. Основні ознаки класифікації персоналу.
5. Дайте визначення первісної, відновної та залишкової вартості основних фондів.
6. Склад і структура оборотних фондів.
7. Економічний зміст собівартості продукції.
8. Що таке рентабельність?
9. Калькулювання витрат та основні методи калькулювання.
10. Що таке підприємництво?
11. Які бувають організаційно-правові форми господарювання?
12. Що таке персонал підприємства?
13. Основні цілі кадрової політики.
14. Структура виробничих фондів.
15. Що таке амортизація основних засобів?
16. Конкурентоспроможність продукції: сутність та параметри.
17. Дохід підприємства і його види.
18. Які складові включає повна собівартість реалізованої продукції?
19. Що таке постійні, змінні й загальні витрати на виробництво продукції?
20. Які основні функції ціни?

Запитання четвертого рівня складності

1. Характерні особливості та типові умови діяльності підприємства.
2. Класифікація підприємств.
3. Елементи сучасної системи управління кадровим потенціалом підприємства.
4. Основні ознаки класифікації персоналу; різниця між ними.
5. Сутність і види капіталу.
6. Охарактеризуйте класифікацію і структуру основних виробничих фондів.
7. Виробничо-технологічна структура оборотних фондів.
8. Економічний зміст собівартості продукції.

9. Охарактеризуйте види рентабельності, які застосовуються при аналізі діяльності підприємства.
10. Калькулювання витрат та основні методи калькулювання.
11. Підприємництво, основні принципи реалізації.
12. Яка різниця між асоціацією, корпорацією, консорціумом та концерном?
13. Що таке персонал підприємства? Дайте визначення основних категорій персоналу.
14. Кадрова політика, її основні цілі, різновиди та принципи.
15. Які особливості інвестиційної діяльності підприємства?
16. Основні види зносу основних фондів та амортизація.
17. Сутність та параметри конкурентоспроможності продукції.
18. Формування доходу підприємства.
19. Охарактеризуйте постійні, змінні й загальні витрати на виробництво продукції.
20. Оплата праці: поняття і функції.

Список рекомендованої літератури

1. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : нав. посіб. – К. : Знання, 2008. – 679 с.
2. Грицюк Е.О. Економіка підприємства : навчальний посібник. – К. : Дакор, 2009. – 304 с.
3. Економіка підприємства : підручник / за ред. С.Ф. Покропивного. – 2-е видання, перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2001. – 528 с.
4. Ефективність системи управління підприємством: теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації : монографія / Г.О. Дорошенко. – Харків : НТМТ, 2014. – 424 с.
5. Харів П.С. Економіка підприємства : збірник задач і тестів. – 3-є видання. – К. : Знання, 2008. – 357 с.

3. МЕНЕДЖМЕНТ

Менеджмент як мистецтво управління людьми. Сутність основних категорій менеджменту (організація, управління, менеджмент). Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне і відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, інновації, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність.

Еволюція концепції менеджменту. Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесійний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід. Розвиток управлінської науки в Україні. Проблеми і вимоги сучасного менеджменту.

Організація як об'єкт управління. Поняття організації, її роль та значення. Організація як відкрита система. Внутрішні та зовнішні фактори середовища організації. Міжнародне середовище менеджменту. Організації в Україні. Культура організації. Роль бізнесу в суспільстві. Соціальна відповідальність менеджменту. Етика і сучасне управління. Управління етикою і соціальною відповідальністю.

Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту. Суть планування. Методи розробки планів. Види планів. Стратегічне планування. Суть стратегічного менеджменту. Бізнес-планування.

Організація взаємодії як функція менеджменту. Поняття організації взаємодії як функції менеджменту. Владні повноваження, відповідальність і делегування. Організаційні структури управління.

Мотивування як функція менеджменту. Поняття мотивації, класифікація та зміст мотиваційних теорій. Модель мотивації через потреби. Процесійні потреби до мотивації. Змістові теорії мотивації.

Контролювання як функція менеджменту. Суть і зміст контролю. Види контролю. Операційний контроль. Фінансовий контроль. Структурний контроль. Керування контролем в організаціях. Процес контролю. Завдання контролю. Етапи контролювання.

Управлінські рішення. Визначення управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень та умови прийняття управлінських рішень. Методи прийняття раціональних рішень у менеджменті. Поведінкові аспекти ухвалення рішень. Групове ухвалення рішення в організації.

Керівництво та лідерство. Лідерство в організації. Лідер в організації. Огляд теорій лідерства. Підхід з позиції особистих якостей. Поведінковий підхід. Ситуаційний підхід. Управління конфліктами, змінами і стресами. Природа конфлікту в організації. Типи конфліктів. Причини конфлікту. Управління конфліктною ситуацією (структурні методи, міжособистісні стилі вирішення конфліктів).

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання третього рівня складності

1. Що таке менеджмент?
2. Цілі та завдання менеджменту.
3. Ознаки та загальні риси організацій.
4. Що таке ієрархія в організації?
5. Яка роль менеджера в організації?
6. Що є базовим елементом процесу комунікації?
7. Які фактори формують зовнішнє і внутрішнє середовище організації?
8. Класифікація моделей прийняття рішень.
9. Поняття, складові та цілі стратегії комунікативного менеджменту.
10. Які рівні управління є в організації?
11. Що таке лідер та лідерство?

12. Що є об'єктом комунікації матеріального характеру.
13. Що таке стратегічний менеджмент?
14. Поняття «керівництво» з точки зору менеджменту.
15. Що таке маркетинговий підхід у системі управління підприємством?

Запитання четвертого рівня складності

1. Охарактеризуйте основні функції менеджменту.
2. Сформулюйте основні принципи менеджменту.
3. Розкрийте функцію менеджменту «планування».
4. Охарактеризуйте організаційну функцію менеджменту.
5. Охарактеризуйте основні задачі функції мотивації.
6. Розкрийте контроль як функцію менеджменту.
7. Охарактеризуйте типи організаційних структур управління.
8. Розкрийте основні підходи до управління.
9. Розкрийте поняття та наведіть класифікацію стратегій організації.
10. Опишіть основні стилі керівництва в організації.
11. Охарактеризуйте основні підходи до керівництва.
12. Охарактеризуйте інформаційне забезпечення менеджменту.
13. Розкрийте поняття, роль та способи комунікацій у менеджменті.
14. Розкрийте суть бізнес-планування у менеджменті.
15. Опишіть основні види менеджменту та їх призначення.

Список рекомендованої літератури

1. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навчальний посібник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Львів : Інтелект-Захід, 2002. – 228 с.
2. Єрмошенко М.М. Менеджмент : навчальний посібник / М.М. Єрмошенко, С.А. Єрохін, О.А. Стороженко. – К. : НАУ, 2006. – 656 с.
3. Ковтун О.І. Стратегія підприємства : навчальний посібник. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2004. – 336 с.
4. Менеджмент : навчальний посібник для студентів вузів / за ред. В.І. Крамаренко. – К. : ЦНЛ, 2003. – 248 с.
5. Олійник О.М. Основи менеджменту : навчально-методичний посібник / О.М. Олійник, А.С. Татаринцева. – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – 108 с.
6. Кравченко В.О. Основи менеджменту : навчальний посібник. – Одеса : Атлант, 2012. – 211 с.
7. Менеджмент : навчальний посібник / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, С.М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.С. Шевченко. – Харків : Право, 2013. – 216 с.

4. МАРКЕТИНГ

Поняття маркетингу та ключові концепції, що покладені в його основу. Розуміння соціальних основ маркетингу. Порівняння та еволюція концепцій управління маркетингом. Аналіз основних потреб маркетингу, які необхідно вирішувати маркетологам. Суб'єкти маркетингу.

Маркетинг та формування попиту у ринковому середовищі. Види маркетингової діяльності у відповідності з попитом на товар. Основні складові та тенденції розвитку маркетингового середовища. Особливості впливу факторів макро- і мікросередовища підприємства на здійснення маркетингової діяльності.

Функції, принципи та цілі маркетингу. Основні елементи системи маркетингу. Суб'єкти маркетингу та їх основні функції і завдання діяльності. Характеристика комплексу маркетингу, особливості формування його складових.

Концепція формування системи маркетингової інформації. Складові системи маркетингової інформації. Інструменти та завдання обробки системи маркетингової інформації. Роль інформації в діяльності компанії. Етапи процесу маркетингового дослідження. Модель поведінки покупців. Критерії сегментування ринку, вибір цільових сегментів і позиціонування товару. Аналіз сегментних часток. Споживчий ринок та основні фактори, що впливають на поведінку споживача. Характеристика покупців. Ринок організацій-споживачів.

Методики маркетингових досліджень. Моделі дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Критерії підбору вторинної маркетингової інформації. Організаційні аспекти проведення маркетингових досліджень.

Основні класифікації товарів та послуг. Роль марочних найменувань товарів та послуг, упаковки, маркування та супутніх послуг в діяльності компанії. Рішення, що приймаються компаніями стосовно товарного асортименту та товарної номенклатури.

Концепція життєвого циклу товару. Цілі фірми та цінова політика. Основні принципи встановлення цін на товари-імітатори. Ціни в межах товарної номенклатури. Основні аспекти ініціативної зміни цін та зміни цін у відповідь. Процес визначення вихідної ціни на товар. Етапи маркетингового розрахунку цін. Чинники, що впливають на цінову політику. Методи ціноутворення.

Правовий захист товарної марки. Бренд та управління брендом. Види та різновиди товарної політики. Ціна в структурі стадій життєвого циклу товарів.

Залежність рівня ціни від позиціонування товару споживача. Сутність маркетингової політики розподілу, завдання збутової політики. Роль гуртових та роздрібних торговців у розподілі товарів та послуг. Форми організації оптової торгівлі. Види роздрібною торгівлі. Основи збутової

логістики. Управління каналами розподілу. Відбір, мотивація та оцінювання учасників каналу розподілу.

Маркетингова політика просування. Маркетингова політика комунікацій. Логіка алгоритму формування комплексу маркетингових комунікацій. Комплекс стимулювання та чинники, що визначають його структуру. Структура комплексу маркетингових комунікацій. Сутність діяльності «паблікрейлешнз». Види реклами. Методи стимулювання збуту у формі організації персонального продажу.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Основна мета маркетингу полягає у...
2. Мета реклами продукції – це...
3. Фактори, які впливають на маркетингову діяльність, – це...
4. Роздрібна торгівля – це...
5. Пропаганда (паблісіті) – це...
6. Товарна марка – це...
7. Досконала конкуренція – це та, яка...
8. Складові маркетингового середовища фірми – це...
9. Ціна рівноваги на ринку – це...
10. Транснаціональні корпорації – це...
11. Графік класичного життєвого циклу товару нагадує криву у вигляді...
12. Ринку товарів споживчого призначення складається з...
13. Кількісний показник еластичності – це...
14. Етапи життєвого циклу товару мають таку послідовність...
15. Товарний асортимент – це...

Запитання другого рівня складності

1. Які елементи охоплює графічна модель ринку?
2. Виріб – це...
3. Послуга – це...
4. Сегментація ринку – це...
5. Географічний критерій сегментації ринку – це...
6. Споживачі – це...
7. Які види маркетингу виділяють залежно від цілей обміну?
8. Які види маркетингу виділяють за територіальною ознакою?
9. Ціна рівноваги товару на ринку – це ціна, яка...
10. Макросередовище організації – це...
11. Метод спостереження – це...
12. Товари особливого попиту – це...
13. Які елементи належать до елементів фірмового стилю?
14. Логотип – це...
15. Що належить до основних засобів маркетингових комунікацій?

Список рекомендованої літератури

1. Гаркавенко С.С. Маркетинг : підручник. – К. : Лібра, 2002. – 712 с.
2. Примак Т.О. Маркетингові комунікації в системі управління підприємством : монографія. – К. : Експерт, 2001. – 387 с.
3. Лаврова Ю.В. Маркетинг. Класичні положення і особливості застосування на транспорті : конспект лекцій. – Харків : ХНАДУ, 2012. – 227 с.
4. Храбатин О.І. Маркетинг : навчальний посібник / О.І. Храбатин, Л.В. Яворська. – К. : Знання, 2014. – 284 с.
5. Маркетинг : навчальний посібник / Чеботар С.І., Ларіна Я.С., Луцій О.П. та ін. – К. : Наш час, 2007. – 504 с.

5. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Основні поняття в галузі охорони праці. Складові охорони праці. Законодавство з охорони праці. Служба охорони праці на підприємстві.

Навчання та інструктажі з охорони праці. Відповідальність посадових осіб за порушення вимог охорони праці.

Поняття ризику в охороні праці та способи його вимірювання. Побудова та оцінювання дерева небезпек.

Поняття виробничої санітарії та гігієни праці. Повітряне середовище та його вплив на організм людини. Шкідливі речовини в повітрі робочої зони, їх класифікація та нормування. Мікроклімат виробничих приміщень та його нормування. Визначення температури, вологості, швидкості руху повітря. Засоби захисту працівників від дії шкідливих виробничих факторів та їх класифікація (засоби індивідуального та колективного захисту).

Ергономічні сумісності. Зона комфорту. Умови праці. Атестація робочих місць.

Повітря. Виробничий пил. Вентиляція. Кондиціонування.

Освітлення виробничих приміщень, його види та нормування. Розрахунок природного та штучного освітлення приміщень.

Захист від шуму у виробничому середовищі. Вібрація: нормування і захист.

Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Фактори, що впливають на наслідки ураження електричним струмом (напруга дотику, сила струму, опір тіла людини, стан зовнішнього середовища). Причини електротравм та надання допомоги потерпілому при ураженні електричним струмом. Крокова напруга. Статична та атмосферна електрика.

Пожежна безпека. Пожежі, умови поширення (горіння, займання) та їх причини. Фактори пожежі, що мають особливо небезпечний вплив на організм людини. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння, визначення їх потреби. Пожежне водопостачання, розрахунок витрат води, пожежна сигналізація та автоматика.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Одиниця виміру частоти коливань повітря – це...
2. Цільовий інструктаж обов'язково фіксується в...
3. Гучність звуку вимірюється в...
4. Головне завдання охорони праці полягає у...
5. небезпечними називаються виробничі чинники, вплив яких може призвести до...
6. Шкідливими називаються виробничі чинники, вплив яких може призвести до...
7. Які існують види Державних нормативних актів з охорони праці?
8. За стан охорони праці на підприємстві відповідає...
9. Стихійне лихо – це...
10. Одиниця вимірювання освітленості – це...
11. Кількість працюючих на підприємстві, при якій обов'язково створюється служба охорони праці, становить...
12. Цільовий інструктаж проводиться при...
13. Проведення інструктажів та стажування працівників реєструється в...
14. Адміністративна відповідальність за порушення правил охорони праці передбачає...
15. Які існують класи умов праці?

Запитання другого рівня складності

1. У яких випадках дозволяється допускати до роботи працівника, що не пройшов навчання й перевірку знань із питань охорони праці?
2. У яких випадках проводиться позачерговий інструктаж і перевірка знань з техніки безпеки на робочих місцях?
3. Який вид інструктажу обов'язково проводить інженер з охорони праці?
4. Якими чинниками визначають мікроклімат виробничих приміщень?
5. З якою метою застосовується вентиляція у виробничих приміщеннях?
6. Які види освітлення в залежності від джерел світла застосовуються на виробництві?
7. Яка основна причина вібрації?
8. Пожежа – це...
9. Які існують види штучного освітлення?
10. Вкажіть види відповідальності працівників за порушення законодавства з охорони праці.
11. На які класи безпеки поділяються шкідливі речовини за ступенем дії на організм людини?

12. Яке освітлення призначено для продовження роботи під час або після надзвичайних ситуацій?

13. Що належить до індивідуальних засобів захисту від небезпечних і шкідливих факторів?

14. Що належить до колективних засобів захисту від небезпечних факторів?

15. Назвіть види контролю за дотриманням вимог з охорони праці.

Список рекомендованої літератури

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

2. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>

4. Науково-практичний коментар законодавства України про працю / за ред. В.Г. Ротань, О.Є. Сонін. – К. : Правова єдність, 2015. – 600 с.

5. Основи охорони праці : підручник / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін. ; за ред. К.Н. Ткачука, М.О. Халімовського. – 2-е видання, доповнене та перероблене. – К. : Основа, 2006. – 448 с.

6. Охорона праці : навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третьяк, Р.М. Ковтун ; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.

7. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці (Реєстр ДНАОП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://dnaop.com/398/reestr-npaop/>

6. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Планування як функція управління. Проблеми планування. Методичні підходи до планування. Взаємозв'язок перспективних і поточних планів.

Принципи і методи планування. Система планів: ключові поняття, характеристики і призначення. Сутність розробки програми (плану) дій і основні класичні вимоги: необхідність, єдність, безперервність, гнучкість і точність. Основні принципи планування. Методи планування: наукові, експериментальні, нормативні, балансові, системно-аналітичні, програмно-цільові, економіко-математичні, інженерно-економічні, проектно-варіантні.

Планування продажу (реалізації) товарів і послуг. Збут продукції як умова задоволення потреб покупців (споживачів) і формування виробничої програми, витрат на виробництво та реалізацію товарів.

План виробництва. Цілі і завдання плану виробництва, товарів і послуг. Урахування впливу зовнішніх і внутрішніх чинників.

Виробнича програма. Сутнісно-змістова характеристика виробничої програми. Цільові орієнтири виробничої програми в конкурентному середовищі. Методи складання програми: рівневе прогнозування, ситуаційне планування. Етапи складання виробничої програми підприємства. Вибір схем планування: децентралізована, централізована, інтерактивна. Інформаційна база планування програми для підрозділів. Система планових показників виробничої програми.

Види і системи оперативного планування. Сутність поняття «оперативне планування». Планування виробничих потужностей. Суть поняття «виробнича потужність». Обмеженість економічних ресурсів і крива виробничих можливостей. Одиниці виміру виробничої потужності. Характеристика видів виробничої потужності: теоретична, практична, нормальна та планова.

Сучасні методи планування потреби в матеріальних ресурсах. Вибір постачальника та планування поставок матеріальних ресурсів. Системи управління запасами.

Планування трудових ресурсів. Персонал підприємства і його класифікація. Структура персоналу за категоріями та їх характеристики. Методи визначення кількісного і якісного складу працівників. Трудові нормативи (часу, обслуговування, управління, керованості). Фонд робочого часу (календарний, номінальний, ефективний). Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці. Заробітна плата і форми виплат. Номінальна і реальна заробітна плата. Складові заробітної плати: тарифні ставки й оклади, доплати та компенсації, надбавки й премії. Чинники диференціації тарифних ставок. Форми і системи оплати праці.

Внутрішньовиробничі витрати. Собівартість і її структура. Групування витрат за економічними елементами та калькуляційними статтями. Прямі й непрямі, постійні та змінні витрати. Класифікація калькуляційних статей.

Планування прибутку на підприємстві. Валовий і чистий прибуток. Показники середнього, валового і граничного доходу. Розрахунок прибутку від реалізації продукції, робіт і послуг. Планування річного прибутку підприємства. Формування плану доходів і його складових. Розподіл планового прибутку.

Виробничий і технологічний процеси. Сутність, зміст і структура. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів. Характеристика стадій (фаз) основного виробництва різних галузей промисловості. Технологічні операції: їх характеристика, правила і порядок розробки. Чинники, що впливають на структуру виробничого процесу. Особливості розподілу виробничих процесів за ступенем автоматизації і за характером об'єкта виробництва.

Організаційні типи виробництва. Ознаки одиничного, серійного, масового типів виробництва. Визначення серійності виробів.

Виробничий цикл. Сутність, структура та характеристика складових циклу. Тривалості циклу та його техніко-економічне значення. Сфера застосування виробничого циклу.

Виробнича структура. Види виробничих структур. Сутність методу організації виробництва у часі і просторі. Характеристика перервного, напівперервного і безперервного методів. Чинники, що визначають вибір методів. Трудовий і виробничий процеси.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Первинною ланкою у структурі національної економіки є...
2. За часовими характеристиками виділяють планування...
3. Середньострокове планування визначається на період...
4. Бізнес-план першочергово складається для...
5. Персонал основної діяльності – це...
6. Виробнича програма підприємства – це...
7. Норма на виготовлення продукції – це...
8. Яка форма планування охоплює період понад 5 років?
9. Планування діяльності підприємства за принципом «знизу-вверх» – це..
10. Календарне планування – це...
11. Найманий працівник – це...
12. Торговий асортимент – це...
13. Короткостроковий план охоплює період...
14. Діяльність, що направлена на створення та розвиток структури господарської системи, – це...
15. Виробнича система – це...

Запитання другого рівня складності

1. У процесі виробництва ресурси перетворюються на...
2. Головне завдання підприємства полягає у...
3. Основним документом, що регулює діяльність підприємства, є...
4. За правовим статусом і формою господарювання підприємства бувають...
5. Планування – це...
6. Бізнес-план – це...
7. Бізнес-план дає змогу розв'язати такі завдання...
8. Від яких факторів залежить тривалість виробничого циклу?
9. Паралельний вид руху предметів праці передбачає, що...
10. Існують такі види руху предметів праці у виробництві...
11. Послідовний вид руху предметів праці передбачає, що...
12. Послідовно-паралельний (змішаний) вид руху предметів праці передбачає, що...
13. Виробничий цикл – це...

14. Що входить до структури виробничої системи?
15. Що повинно забезпечувати підприємство для досягнення головної мети і прибутковості своєї діяльності?

Запитання четвертого рівня складності

1. Розкрийте планування як функцію управління.
2. Наведіть принципи і методи планування.
3. Розкрийте сутність планування продажу (реалізації) товарів і послуг.
4. Наведіть структуру та основні компоненти плану виробництва.
5. Виробнича програма: етапи складання, складові, методи.
6. Розкрийте класифікацію планів та наведіть їх особливості.
7. Наведіть методи та принципи планування трудових ресурсів (персоналу).
8. Розкрийте сутність собівартості та наведіть її структуру.
9. Наведіть підходи до планування прибутку на підприємстві.
10. Виробничий і технологічний процеси: сутність, зміст і структура.
11. Наведіть класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів.
12. Охарактеризуйте стадії (фази) основного виробництва різних галузей промисловості.
13. Наведіть чинники, що впливають на структуру виробничого процесу.
14. Охарактеризуйте організаційні типи виробництва.
15. Розкрийте поняття «виробничий цикл», наведіть складові та сферу застосування виробничого циклу.

Список рекомендованої літератури

1. Організація виробництва : навчальний посібник / Онищенко В.О., Редкін О.В., Старовірець А.С., Чевганова В.Я. – К. : Лібра, 2003. – 336 с.
2. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства : навчальний посібник. – К. : Скарби, 2002. – 336 с.
3. Пасічник В.Г. Організація виробництва : навчальний посібник / В.Г. Пасічник, О.В. Акіліна. – К. : ЦНЛ, 2005. – 248 с.
4. Пасічник В.Г. Планування діяльності підприємства : навчальний посібник / В.Г. Пасічник, О.В. Акіліна. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
5. Герасимчук В.Г. Економіка та організація виробництва : підручник / В.Г. Герасимчук, А.Е. Розенплентер. – К. : Знання, 2007. – 678 с.
6. Гриньова В.М. Організація виробництва : підручник / Гриньова В.М., Салун М.М. – К. : Знання, 2009. – 582 с.

7. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ

Екологія як наука про довкілля. Структура сучасної екології та її місце в системі наук. Природа і людина: системний підхід. Властивості складних систем. Біосфера, основні положення вчення В.І. Вернадського про біосферу. Еволюція уявлень про роль і місце природи у житті суспільства. Ноосфера. Еволюція уявлень про місце людини у природі. Історичні етапи взаємодії суспільства і природи та їх екологічні особливості. Масштаби і наслідки антропогенного впливу на природне середовище на сучасному етапі. Проблема забруднення природного середовища та стійкості геосистем до антропогенних навантажень. Категорія «забруднення». Основні антропогенні джерела забруднення навколишнього середовища. Види забруднень та їх вплив на компоненти природи, живі організми. Стійкість природних компонентів, геосистем до антропогенних забруднень. Форми стійкості геосистем. Проблема деградації природних компонентів. Основні причини деградації природних компонентів. Типологія компонентів природи за ступенем стійкості до антропогенних чинників. Поняття стійкого «консервативного» і нестійкого «прогресивного» компонента природи. Наслідки деградації природних компонентів. Категорія деградована геосистема. Поняття біогеохімічного циклу та його ролі у функціонуванні та розвитку геосистем. Проблема збалансованого природокористування. Категорія «збалансований розвиток», її еволюція. Найважливіші баланси у сфері природокористування. Досягнення пропорцій між природо-ресурсним потенціалом і особливостями його використання. Збалансованість між біологічної продуктивністю і споживанням біологічної продукції. Поняття «невиснажливого природокористування». Досягнення балансу між основними сферами господарської діяльності. Проблема збереження біотичного і ландшафтного різноманіть. Основні категорії заповідних об'єктів. Уявлення про екомережі.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Комплексна наука, що досліджує середовище існування живих істот (включаючи людину), – це...
2. Ким у 1875 році вперше було запропоновано термін «біосфера»?
3. Хто вперше використав термін «ноосфера»?
4. Як називається наука, яка виникла як один з розділів біології та вивчає взаємодію живих організмів між собою, закономірність їх життєдіяльності в природному середовищі існування?
5. Як називається ділянка поверхні землі з більш-менш однотипними умовами існування (грунтом, мікрокліматом)?
6. Історично сформована сукупність рослин, тварин та мікроорганізмів, що населяє біотоп, – це...

7. Яку назву мають організми, що отримують необхідні для життєдіяльності речовини за рахунок руйнування залишків мертвих рослин і тварин, що приходять у занепад, абсорбуючи розчинні органічні сполуки?

8. Що є характерною особливістю живої речовини?

9. Яку назву мають організми з низькими пристосувальними здатностями?

10. Організми, які продукують органічні речовини із неорганічних сполук та здатні до фото- або хемосинтезу, – це...

12. Вид взаємозв'язків в екосистемі, коли одні організми виділяють речовини, шкідливі для інших, – це...

13. Який відсоток від загального об'єму водних ресурсів Землі становлять запаси прісних вод?

14. Яке забруднення пов'язане з привнесенням до ґрунту речовин, які змінюють природну концентрацію елементів ґрунту?

15. Яку загальну назву має система спостережень, що надає можливість виділити зміни стану біосфери під впливом діяльності людини?

16. Який напрям екології вивчає необхідність використання екологічно чистої продукції та закупівлі нових технологій і екологічно чистих компонентів?

17. До якого виду забруднення належить забруднення від автомобільного транспорту поблизу дороги?

18. Який смог виникає у ясну сонячну погоду, при низькій вологості, температурі +30°, повній відсутності вітру та забрудненості повітря?

19. Предметом якого моніторингу є спостереження за загальносвітовими процесами і явищами в біосфері Землі та в її екосфері?

20. Що таке санітарно-захисна зона?

Запитання другого рівня складності

1. Екологія – це...

2. Основні складові біосфери.

3. Основні функції атмосфери.

4. Особливості процесу утворення зеленими рослинами органічних речовин з вуглекислоти та води на світлі.

5. Ким науково обґрунтовано «вчення про ноосферу»?

6. Особливості формування біогеоценозу.

7. Які організми продукують органічні речовини із неорганічних сполук та здатні до фото- або хемосинтезу?

8. Трофічні ланцюги екосистем.

9. Особливості адаптаційних процесів організмів.

10. Формування запасів прісних вод на планеті.

11. Сукупність особин певного виду, які здатні до вільного схрещування, населяють певний простір протягом багатьох поколінь і відокремлені від інших подібних угруповань, – це...

12. Особливості біотичних факторів в екосистемах.

13. Функції біосфери.

14. Особливості концентраційної функції біосфери.
15. Особливості формування поняття «гранично допустима концентрація».
16. Одиниці вимірювання концентрації забруднюючих речовин в атмосфері.
17. Характеристика хімічного забруднення ґрунтів.
18. Формування угруповань тварин і рослин в біогеоценозі.
19. Причини утворення лондонського смогу.
20. Які бувають види забруднення водних об'єктів?

Список рекомендованої літератури

1. Некос В.Ю. Загальна екологія та неоекологія : підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / В.Ю. Некос, А.Н. Некос, Т.А. Сафранов. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011.– 596 с.
2. Білявський Г.О. Основи екології [Текст] : підручник / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков. – К. : Либідь, 2005. – 408 с.
3. Бродвій В.М. Закони екології (соціально-екологічні, геофізичні та геохімічні) : навч. пос. / В.М. Бродвій, О.О. Гаца. – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. – 178 с.
4. Кучерявий В.П. Екологія / В.П. Кучерявий. – Львів : Світ, 2010. – 520 с.
5. Антропогенне забруднення екологічного середовища та ґрунтово-рослинницького покриву : навч. пос. / під ред. Т.А. Сафранова. – Одеса : ТЕС, 2003. – 260 с.

8. ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Особливості ЗЕД підприємства. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів. Економічний аналіз

зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання першого рівня складності

1. Експорт товарів – це...
2. Моментом здійснення експортного контракту є...
3. Що належить до економічних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
4. Що належить до адміністративних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності ?
5. Вексель – це...
6. Митний збір – це...
7. Централізовані валютні фонди – це...
8. Які складові включають контракти зустрічної торгівлі?
9. Як встановлюються групові квоти?
10. Імпорт товарів – це...
11. В яких випадках спеціально застосовується ліцензія?
12. Тверда фіксована ціна – це...
13. Найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є...
14. Глобальні квоти – це...
15. Генеральна Ліцензія – це ...

Запитання другого рівня складності

1. Ким встановлюються ставки ввізного мита в Україні?
2. Який державний орган може давати дозвіл на відстрочення оплати векселів або погашення письмових зобов'язань окремим суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах на умовах податкового кредиту?
3. Ким здійснюється валютний контроль в Україні?
4. Який державний орган може тимчасово обмежувати або забороняти вивезення окремих видів давальницької сировини, реалізацію за межами України окремих видів давальницької сировини?
5. Що належить до економічних методів регулювання ЗЕД?
6. За предметом контракту зовнішньоторговельні контракти діляться на...
7. Ким встановлюються розмір квот на експорт (імпорт) товарів?
8. Які методи дослідження використовує міжнародна економіка?
9. Які види протекціонізму розрізняють у міжнародній економіці?
10. Сума специфічного мита залежить від ставки та...

11. Що належить до адміністративних методів регулювання ЗЕД?
12. До товарообмінних операцій належать...
13. Як називають міжнародну асоціацію держав, утворену після Другої світової війни, що надає позики в іноземній валюті країнам із тимчасовим дефіцитом платіжного балансу для підтримання валютних курсів?
14. Пільгова ставка ввізного мита застосовується...
15. До особливих видів мита в Україні належать...

Список рекомендованої літератури

1. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник – К. : Знання, 2006. – 462 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посібник / За ред. І.І. Дахна. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 360 с.
3. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України : підручник. – К. : КНЕУ, 2007. – 948 с.
4. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 384 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : підручник для вузів / Багорова І.В., Редіна Н.І., Власюк В.Є., Гетьман О.О. ; За ред. проф. І.В. Багрової. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 580 с.
6. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки : підручник. – Тернопіль : Картбланш, 2007. – 223 с.
7. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : підручник / За ред. О.А. Кириченка. – К. : Знання, 2005. – 493 с.
8. Рум'янцев А.П. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / А.П. Рум'янцев, Н.С. Рум'янцева. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
9. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посібник / За ред. проф. А.І. Кредісова. – К. : ВІРА-Р, 2006. – 448 с.

9. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основні функції підприємництва та комплексна характеристика його сучасної сутності. Організація суспільного виробництва та його структура. Товарне виробництво матеріальна основа виникнення підприємництва. Класифікація суб'єктів підприємницької діяльності за їх організаційно-правовою формою. Сутність конкуренції. Форми та методи конкурентної боротьби. Сутність і структура економічної власності. Основні типи та форми власності. Основні види підприємств та їх організаційні форми. Обмеження підприємництва. Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення діяльності підприємства.

Господарство та економічна думка суспільства Європейської цивілізації в період середньовіччя (V–XV ст.). Історія виникнення і розвитку

підприємництва. Історія розвитку комерційного підприємництва. Сутність конкуренції. Форми та методи конкурентної боротьби. Історія розвитку всесвітньо відомих брендів. Історія та еволюція економічних систем. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.). Перші економічні школи.

Технологія заснування власної справи. Підприємницька ідея. Визначення переваг створюваного підприємства. Особистість підприємця та його ділові якості. Розвиток ринкового господарства та економічної думки в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст. Ринкове господарство провідних країн світу в період монополістичної конкуренції та відображення цих процесів у світовій економічній думці (друга половина XIX – початок XX ст.). Історія та проблеми розвитку селянського (фермерського) господарства в Україні. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.). Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки XX ст.).

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання третього рівня складності

1. Перерахуйте принципи, на основі яких здійснюється підприємство.
2. У чому полягає суть комерційної діяльності .
3. Опишіть, у якій формі здійснюється непряме регулювання діяльності підприємств.
4. Якій сфері підприємницької діяльності властивий підвищений ризик.
5. Опишіть, що лежить в основі ефекту підприємницької діяльності.
6. Опишіть, що є передумовою припинення підприємницької діяльності відповідно до Господарського Кодексу України.
7. Хто з науковців розглядав підприємництво як універсальну функцію будь-якої економічної системи, що поєднується з іншими видами діяльності?
8. Опишіть коротко розвиток ринкового господарства та економічної думки в період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).
9. Перерахуйте принципи, на основі яких здійснюється підприємницька діяльність в Україні.
10. Особистість підприємця та його ділові якості.
11. Охарактеризуйте роль основ підприємництва в економічній теорії, господарській практиці.
12. Охарактеризуйте причини, за яких припиняється підприємницька діяльність.
13. Опишіть технологію заснування власної справи.
14. Опишіть комплексні (узагальнюючі) показники діяльності підприємства.
15. Поняття про Антимонопольний комітет України.

Запитання четвертого рівня складності

1. Прокоментуйте ринкове господарство провідних країн світу в період монополістичної конкуренції.
2. Опишіть суть недобросовісної конкуренції.
3. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва.
4. Характеристика американської та європейської системи антимонопольного права.
5. Охарактеризуйте основні причини закони, що формують антимонопольно-конкурентне законодавство України.
6. Опишіть сутність і необхідність контролю.
7. Роль фінансового менеджменту в розвитку малого бізнесу в Україні.
8. Опишіть суть та форми державного регулювання підприємництва.
9. Охарактеризуйте пряме і непряме регулювання економіки.
10. Охарактеризуйте основні завдання Антимонопольного комітету.
11. Охарактеризуйте суть та роль бюджету в системі державного регулювання економіки.
12. Опишіть форми та методи конкурентної боротьби.
13. Охарактеризуйте класифікацію податків.
14. Опишіть суб'єкти підприємницької діяльності і умови здійснення підприємницької діяльності.
15. Охарактеризуйте роль підприємця в організації і функціонуванні підприємства.

Список рекомендованої літератури

1. Базилевич В. Макроекономіка : підручник / В. Базилевич, К. Базилевич. – К. : Знання, 2007. – 703 с.
2. Виноградська, А.М. Основи підприємництва : навч. посіб. для студ. вузів / А.М. Виноградська. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Кондор, 2008. – 544 с.
3. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Донець, Л.І. Основи підприємництва : навч. посіб. для студ. вузів / Л.І. Донець, Н.Г. Романенко; М-во освіти і науки України, ДДУЕТ. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 315 с.
5. Перехідна економіка : підруч. для студ. вищих навч. закл. / В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Лібанова та ін. ; За ред. В.М. Гейця. – К. : Вища шк., 2003. – 591 с.
6. Селезньов В.В. Основи ринкової економіки України : посібник / В.В. Селезньов. – К. : А.С.К., 2006. – 687 с.
7. Виноградська А.М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку / А.М. Виноградська. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 807с.

10. ЦІНОУТВОРЕННЯ

Сутність ціни та ціноутворення. Види цін та нормативно-правова база ціноутворення. Ринкові та неринкові методи ціноутворення. Особливості ціноутворення на підприємствах торгівлі. Методи регулювання цін на споживчому ринку. Ціноутворення в торгівельно-посередницьких структурах. Фактори, що впливають на рівень цін. Ціноутворення в міжнародній торгівлі.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання третього рівня складності

1. У чому полягає закон вартості? Охарактеризуйте взаємозв'язок між ціною і вартістю товару.
2. Які функції властиві ціні? Дайте коротку характеристику кожної з них.
3. Яким чином установлюється вихідна ціна на товар?
4. Яким чином визначаються ціни в умовах ринку? Які ситуації при цьому можуть виникнути?
5. Які наслідки необхідно враховувати, розробляючи ту або іншу політику цін?
6. У чому полягають особливості політики «Упровадження», «Ціновий лідер», «Швидкі гроші»?
7. Дайте характеристику цінової політики: «Зняття вершків», «Атака», «Проходження у фарватері».
8. За якими ознаками класифікуються ціни в Україні. Види цін.
9. Охарактеризуйте існуючі методи державного регулювання цін і тарифів.
10. Який показник еластичності попиту впливає на формування ціни на товар?
11. Підходи на яких базується цінова політика, та її основні цілі.
12. Яким чином сили конкуренції впливають на ціни?
13. Перерахуйте концепції маркетингу і охарактеризуйте їх.
14. Ознаки, за якими класифікуються транспортні послуги.
15. Дайте характеристику основним цілям ціноутворення.

Запитання четвертого рівня складності

1. Охарактеризуйте форми прямого і непрямого регулювання цін державою.
2. У чому сутність і значення стратегії підприємництва?
3. Охарактеризуйте стратегічні завдання, які вирішуються за допомогою встановлення ціни.
4. Опишіть, у яких випадках цінова стратегія функціонує погано.
5. Опишіть основні етапи розробки цінової стратегії.

6. Основні методи і особливості утворення цін у зовнішньоекономічних відносинах.

7. Прокоментуйте, у яких випадках прибуток збільшується зі збільшенням ціни, а в яких знижується.

8. Перерахуйте різновиди вільних цін і дайте їм коротку характеристику.

9. Охарактеризуйте, яким чином класифікуються ціни залежно від територіальної диференціації і часу їхньої дії.

10. Охарактеризуйте концепцію життєвого циклу товару. Яким чином вона застосовується при ціноутворенні?

11. Опишіть, які державні органи здійснюють контроль над цінами.

12. У чому полягають особливості тендерного ціноутворення? Охарактеризуйте джерела конкурентної переваги.

13. Опишіть, яким чином досягається конкурентна перевага фірми.

14. Охарактеризуйте сили конкуренції відповідно до моделі Портера.

15. Охарактеризуйте процес формування ціни з урахуванням конкурентоздатності товару.

Список рекомендованої літератури

1. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2006.

2. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення : навч. посіб. – К. : Кондор, 2005.

3. Волкова М.В. Ціноутворення : конспект лекцій. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 131 с. (укр. мов.)

4. Литвиненко Я.В. Сучасна політика ціноутворення : навч. посіб. – К. : МАУП, 2004.

5. Про ціни та ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

6. Митний кодекс України : Кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

11. ФІНАНСИ. ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей. Структура грошового обороту. Сектор грошового обігу, фінансовий та кредитний сектори. Готівковий та безготівковий сектори грошового обороту. Сучасні засоби платежу, що обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика. Кількісна оцінка інфляції. Види інфляції. Інфляція та безробіття. Крива

Філіпса. Соціально-економічні наслідки інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні.

Суть кредиту. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. Типи кредитних відносин. Кредит як форма суспільних відносин. Економічна основа, стадії та закономірності руху кредиту. Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: комерційного, банківського, споживчого, державного, міжнародного. Банківський кредит як переважний вид кредиту. Функції кредиту, їх характеристика. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення.

Орієнтовні запитання для фахового вступного випробування

Запитання третього рівня складності

1. Дайте визначення грошового обороту та розкрийте його особливості на макrorівні та мікрорівні.
 2. Опишіть коротко готівковий та безготівковий сектори грошового обороту.
 3. Сутність та види фінансового контролю.
 4. Вкажіть основні завдання та принципи організації фінансів підприємств.
 5. Розкрийте сутність податків та охарактеризуйте їх функції.
 6. Опишіть важелі державного регулювання (кейнсіанський підхід).
 7. Розкрийте сутність та значення фінансової стратегії підприємства.
- Зміст і значення оперативного фінансового плану.
8. Класифікація грошових реформ.
 9. Розкрийте сутність та структуру кредитної системи.
 10. Назвіть основні види кредиту, що широко застосовуються в ринковій економіці.
 11. Охарактеризуйте особливості фінансових відносин на підприємствах різних форм власності.
 12. Цілі та види грошових реформ.
 13. Охарактеризуйте основні етапи становлення сучасної грошової системи України.
 14. Межі кредиту, причини та наслідки їх порушення.
 15. Дайте визначення поняття «фінансова політика» та охарактеризуйте чинники, які впливають на неї.

Запитання четвертого рівня складності

1. Охарактеризуйте необхідність кредиту та його суть. Загальні передумови формування кредитних відносин.
2. Опишіть стадії та основні закономірності руху кредиту. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин.

3. Охарактеризуйте економічні межі руху та фактори зміни ставки процента. Суть процента за кредит та його види.
4. Охарактеризуйте становлення й розвиток кредитної системи України.
5. Фактори впливу на процентну ставку за кредит.
6. Охарактеризуйте основні моделі грошових реформ.
7. Охарактеризуйте механізм саморегулювання грошового ринку (монетаристський підхід).
8. Прибуток підприємства як складовий елемент ціни, його суть.
9. Опишіть суть і форми попиту на гроші та фактори, що визначають зміну попиту на гроші.
10. Охарактеризуйте фінансову політику України на сучасному етапі.
11. Охарактеризуйте структуру фінансової системи України. Принципи побудови фінансової системи.
12. Опишіть економічні межі кредиту: поняття, причини та наслідки їх порушення.
13. Охарактеризуйте основні типи кредитної системи.
14. Охарактеризуйте окремі види кредиту: комерційного, банківського, споживчого, державного, міжнародного.
15. Опишіть специфіку функціонування кредитних систем окремих країн.

Список рекомендованої літератури

1. Гроші та кредит : підручник / За ред. проф. Б.С. Івасіва. – Тернопіль : Карт-бланш, 2000.
2. Алексеев І.В. Гроші та кредит : навч. посібн. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
3. Зянько В.В. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Гроші та кредит» / В.В. Зянько, І.М. Вальдшмідт. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 65 с.
4. Ільчук П.Г. Гроші та кредит : підручник. – Львів : Сорока, 2016. – 410 с.
5. Мицак О.В. Фінанси, гроші та кредит : методичні вказівки і завдання до семінарських та практичних занять, самостійної роботи, тестові завдання / О.В. Мицак, М.В. Сороківська. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2016. – 139 с.
6. Глущенко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : НаУКМА, 2015. – 203 с.
7. Швець В.Я. Гроші та кредит : навчальний посібник / В.Я. Швець, Н.Ф. Єфремова, О.І. Чічкань. – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. – 301 с.
8. Корецька Н.І. Історія грошей та кредиту країн світу : навчальний посібник. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 338 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного транспортного
університету

Микола ДМИТРИЧЕНКО

«_____» _____ 2022 р.

КРИТЕРІЇ

оцінювання підготовленості вступників на фаховому вступному випробуванні для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (освітня програма «Підприємництво в сфері управління нерухомим майном»)

Структура оцінки фахового вступного випробування

Оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 100 до 200 балів) складається із суми балів, виставлених фаховою атестаційною комісією в результаті перевірки письмової роботи вступника, виконаної ним на фаховому вступному випробуванні, за відповіді вступника на кожне з 12 запитань білета фахового вступного випробування.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінку фахового вступного випробування визначають у такому порядку:

1) виставляють бали за відповіді на кожне запитання білета фахового вступного випробування виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;

2) обчислюють оцінку фахового вступного випробування за формулою:

$$O = 100 + \sum_{i=1}^{12} B_i,$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е запитання.

Відповіді у чернетці не перевіряють та до уваги не беруть.

Критерії оцінювання відповідей на запитання

Відповідь на кожне запитання першого рівня складності (питання з 1-го по 5-е, які передбачають вибір вступником правильної відповіді із наведених у білеті двох варіантів відповіді, із яких лише один правильний) може бути оцінена у 2 бали (якщо вибрано правильну відповідь) або 0 балів (якщо вибрано неправильну відповідь із запропонованих у білеті варіантів

відповіді, або вибрано більше одного варіанта відповіді, або відповідь не надано).

Відповідь на кожне запитання другого рівня складності (запитання з 6-го по 10-е, які передбачають встановлення вступником статусу «правильний» / «неправильний» щодо всіх наведених для запитання варіантів відповіді) може бути оцінена балами від 0 до 10 пропорційно кількості правильно встановлених статусів відповіді: 2 бали за кожний правильно встановлений статус відповіді.

Відповідь на запитання третього рівня складності (11-е запитання, яке передбачає надання вступником стислої теоретичної відповіді) може бути оцінена балами від 0 до 15.

Відповідь на запитання четвертого рівня складності (12-е запитання, яке передбачає надання вступником розгорнутої теоретичної відповіді) може бути оцінена балами від 0 до 25.

Відповіді на запитання третього і четвертого рівнів складності оцінюють виходячи із наведених у таблиці характеристик відповіді.

Кількість балів		Характеристика відповіді
третій рівень складності	четвертий рівень складності	
13–15	20–25	<p>Повна, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь.</p> <p>Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %.</p> <p>Відповідь оцінюють у максимальну кількість балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання.</p>

9–12	13–18	Досить повна, без суттєвих неточностей, наведена у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 70–90 %.
5–8	6–12	Не зовсім повна, із неточностями та окремими незначними помилками, наведена в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, демонструє здатність вступника відтворювати основну інформацію відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 50–70 %.
1–4	1–5	Фрагментарна, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання менше ніж на 50 %.
0	0	Відповідь не надано або надана відповідь не відповідає поставленому запитанню.

Оцінка фахового вступного випробування від 100 до 119 балів вважається незадовільною.

Голова фахової
атестаційної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Максим РУЖЕНСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії,
ректор Національного транспортного
університету

Микола ДМИТРИЧЕНКО

«_____» _____ 2022 р.

КРИТЕРІЇ

оцінювання підготовленості вступників на фаховому вступному випробуванні (співбесіді) для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (освітня програма «Підприємництво в сфері управління нерухомим майном»)

Структура оцінки фахового вступного випробування (співбесіди)

Оцінка фахового вступного випробування (за шкалою від 0 до 100 балів), проведеного у формі співбесіди, складається із суми балів, виставлених фаховою атестаційною комісією за результатами співбесіди зі вступником на фаховому вступному випробуванні за відповіді на кожне з 3 запитань для співбесіди.

Порядок оцінювання підготовленості вступників

Оцінку фахового вступного випробування, проведеного у формі співбесіди, визначають у такому порядку:

- 1) виставляють бали за відповіді на кожне запитання для співбесіди виходячи із наведених нижче критеріїв оцінювання відповідей;
- 2) обчислюють оцінку фахового вступного випробування за формулою:

$$O = \sum_{i=1}^3 B_i,$$

де B_i – кількість балів за відповідь на i -е запитання для співбесіди.

Критерії оцінювання відповідей на запитання

Відповіді на перше та друге запитання для співбесіди оцінюють балами від 0 до 33 (запитання з економіки підприємства та менеджменту), відповідь на третє запитання – балами від 0 до 34 (запитання з планування та організації діяльності підприємства).

Відповідь на запитання оцінюють таким чином:

від 25 до 34 (33) балів ставлять вступнику, який надав повну, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про всебічні, систематизовані та глибокі знання з поставленого запитання у межах

освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста; демонструє здатність вступника вільно оперувати здобутими знаннями: диференціювати та інтегрувати їх, відтворювати та аналізувати отриману інформацію, робити обґрунтовані висновки та узагальнення, виявляти й відстоювати власну позицію, переконливо висловлювати думку та чітко формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання не менше ніж на 90 %. Відповідь оцінюють у максимальну кількість балів тільки за умови надання вичерпної відповіді на запитання;

від 17 до 24 балів ставлять вступнику, який надав досить повну, без суттєвих неточностей, у логічно правильній послідовності відповідь, яка свідчить про ґрунтовні та систематизовані знання з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста; демонструє здатність вступника впевнено оперувати здобутими знаннями: відтворювати та аналізувати отриману інформацію, пояснювати основні закономірності, робити висновки, чітко висловлювати думку та формулювати відповідь. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 70–90 %;

від 9 до 16 балів ставлять вступнику, який надав не зовсім повну, із неточностями та окремими незначними помилками, в основному у правильній послідовності відповідь, яка свідчить про задовільні знання з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, демонструє здатність вступника відтворювати основну інформацію відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання на 50–70 %;

від 1 до 8 балів ставлять вступнику, який надав фрагментарну, із суттєвими неточностями та принциповими помилками відповідь, яка свідчить про неповноту знань з поставленого запитання у межах освітньо-професійних програм підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, демонструє наявність у вступника утруднень при відтворенні інформації відповідно до поставленого запитання. Як правило, таку оцінку отримує вступник, який відповів на запитання менше ніж на 50 %;

0 балів ставлять вступнику, який не надав відповідь на поставлене запитання або надана вступником відповідь не відповідає поставленому запитанню.

Оцінка проведеного у формі співбесіди фахового вступного випробування від 0 до 59 балів вважається незадовільною.

Голова фахової
атестаційної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Максим РУЖЕНСЬКИЙ

ДОДАТОК А

ФОРМА БІЛЕТА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма «Підприємництво в сфері управління нерухомим майном»

Ступінь бакалавра

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної
комісії

Голова фахової
атестаційної комісії

Білет №...

1 рівень	1. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді
	2. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді
	3. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді
	4. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді
	5. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді
2 рівень	6. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді в) варіант відповіді г) варіант відповіді д) варіант відповіді
	7. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді в) варіант відповіді г) варіант відповіді д) варіант відповіді

	8. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді в) варіант відповіді г) варіант відповіді д) варіант відповіді
	9. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді в) варіант відповіді г) варіант відповіді д) варіант відповіді
	10. Текст запитання а) варіант відповіді б) варіант відповіді в) варіант відповіді г) варіант відповіді д) варіант відповіді
3 рівень	11. Текст запитання письмова стисла теоретична відповідь
4 рівень	12. Текст запитання письмова розгорнута теоретична відповідь

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої Ради факультету транспортного будівництва 30 березня 2022 року, протокол № 8.

ДОДАТОК Б
ЗРАЗОК ОЦІНОЧНОГО ЛИСТА

_____ (штамп НТУ)

ШИФР _____

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

_____ (факультет)

ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Спеціальність _____

Освітньо- _____ *програма* _____

Ступінь вищої освіти _____
(бакалавр, магістр)

ОЦІНОЧНИЙ ЛИСТ

Дата

--	--

--	--

--	--

Номер білета

--	--	--

Кількість балів

--

Примітка.

Підписувати, робити будь-які помітки, що розшифровують роботу, забороняється.

	а	б
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

	а	б	в	г	д
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

	Бали
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Заповнюється перевіряючим

3-й рівень складності
